

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1903. november 26

Csütörtök.

XXII. évfolyam. 95. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Fél évre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 ha abas petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyilvántartás sora 30 fillér.
A hirdetések díja előre fizetendő.

Elhibázott cél, elhibázott eszközök.

„Fáj a lelkem, ha e társaságban látlak” — mondhatnók Göthe Margitjának borongós érzésével Bánffy báróra, ki vasárnap Kolozsvárot kifejtette jövődó programját egy jövődó „Új párt” előtt. A jelenlevők nem voltak sokan, valószínűleg a minőség kárpótolt a csekély számért és a programról is elmondhatjuk, hogy újdonsága nem ered a benne foglalt eszméktől. Az eszmék meglehetősen régiek, Bánffy egyszerűen csak recipiálja azokat még pedig olyan oldalról, melylyel régibb időben éppen nem ápolta politikai egyetértést, melylyel szemben egész ellenféli energiáját kifejtette. Valjon akkor volt-e igaza, mikor ezeket az eszméket támadta, mikor ellenük küzdött, avagy ma, mikor ezeket az eszméket elfogadja, azt itt sürgősségtelen eldönteni. Bánffy báró azonban nemcsak idejét szalasztotta el, hanem mindent megtett arra is, hogy az valószínűleg többé soha vissza nem jön. Ő, ki az egyesült vámterület híve volt, most Magyarországra nézve nemzeti szükségként proklamálja, hogy a vámterületet el kell különíteni. Ő, ki az egyházpolitikai törvényhozást befejezéshez vitte, melyben éppen a nemzeti eszme javára a felekezeti különbség irrelevánsnak van odaállítva, éppen ő nyilatkozott már két évvel ezelőtt felekezeti politika mellett. Egyszerűen nem tudott várni és ez a türelmetlenség igen sok államférfinak hibája, kik egyszer megízlelték a hatalmat és minden áron keresik a hatalomhoz való visszatérés útját. Ő eltévesztette a maga útját, mert vagy előbbi politikáját építette fel hamis elvi alapon, vagy jövődó politikáját. Magyarország történetében, Magyarország fejlődésében az utolsó négy év alatt nem történt oly alapdöntő különbség, hogy Bánffy bárónak ez a hirtelen elfordulása korábban vallott elveitől az újakhoz teljesen igazolt lenne, hogy korábbi működését és új programját egyformán lehetne helyeselni. Oly állomásra vonult fel ő most, mely Apponyi nézetein túl a 48-as párthoz közeledik és azt a taktikát alkalmazza, melyet Apponyi 1889-ben kezdett s melyet most a 48-as párt az obstrukció alatt átvett és kihasznál. Ez a taktika abból áll, hogy a hatvanhetedik kiegyezést a hatvanhetedik kiegyezés által akarják megszüntetni. Most azonban semmi képpen sincs idő a közjogi buvoutak számára, Magyarországnak, mely a nélkül is nyakig van az obstrukció kalamitások-

ban s minden erejét össze kell szednie, hogy mielőtt csak lehet, kijusson e kalamitásokból, most csak az az egyetlen feladata van, hogy gazdaságilag és ezzel nemzetileg fejlődjék. Az a feladata, hogy gazdasági tekintetben tekintélyes tényezőként álljon be az összes európai kultúr-államok versenyébe, mert éppen az által, hogy e feladatnak megfelel, de csakis ez által fog neki sikerülni, hogy a nemzeti megerősödést, a nemzeti egységet elérhesse és ezzel elnyerje azt az állást, mely megadja neki a monarchiában az őt megillető befolyást. Csak így, nem pedig úgy, a mint Bánffy báró javasolja, lehet elérni az általa is kitűzött célt. Ha azelőtt e cél felállításában tévedett, úgy most az eszközök megválasztásában téved.

Az új székelly miniszteri biztos. Sándor János belügyi államtitkára nevezetesen ki, a székelly miniszteri biztosságról lemondott. A földmivélsügyi miniszter helyébe Balogh Vilmos miniszteri tanácsost nevezte ki, ki mint a földmivélsügyi minisztérium IX. osztályának főnöke, előadója volt a székelly ügyeknek, s aki mint maga is erdélyi ember, maga is ismerője a viszonyoknak. Balogh működése elő egyáltalán nagy reményekkel nézhetni, mert ügyszeretete, buzgótsága és fáradhatatlansága széles körben ismert. Tallian földmivélsügyi miniszter e választását a Székelyföldön bizonyára teljes meglepéssel fogadják, mert szinte azt mondhatni, hogy Sándor János távozásával utódjául az érdekelt székellyiség szimpátiája Baloghot jelölte. A székellyföldi marosvásárhelyi miniszteri kirendeltség vezetője, Koos Mihály miniszteri titkár lesz, aki eddig Sándor oldalán működött, ki nemcsak teljesen ismeri az ügyeket, hanem az ő kiváló képességeit és munkarejét is ismerik már a Székelyföldön.

Szathmári képviselő választás. Hieronim Károly kereskedelemügyi miniszter 54 szótöbbséggel Szathmár város képviselőjévé választotta.

Berzeviczy Albertet a főváros nyolcadik kerülete újra képviselőjévé választotta, amint ezt az eredményt előrelátni lehetett. Tulnyomó nagy többség szállt sikra Berzeviczy mellett s vitte diadalra zászlóját immár ötödször, dacára annak, hogy a pártvezetőség semmi erőfeszítést sem tett és dacára annak, hogy a szabadelvű párti választók bátran állíthatták volna, hogy jelöltjük megválasztási biztos még akkor is, ha nem fáradnak is sokan a választási helyiségbe. A nagy többség azonban élesen szóló bizonyíték annak a nagy kedveltségnek, melynek Berzeviczy közoktatásügyi miniszter örvend, és bizonyítja azt a benső nagyrabecsülést, melylyel széles körökben viseltetnek iránta oly gazdag mértékben ritkán egyesült előnyei miatt. Hogy vele szemben ellenjelöltet állítottak, az csak ártatlan és hiu erőlködés volt és bizonyára csak azért történt, hogy a zászló becsületét az ellenzék megmentse, mert reális győzelmi kilátásai nem is lehettek az ellenjelöltnek. Egyben csattanós elítélése ez a választás a még mindig fennhőző obstrukciónak, melynek homlokára oly értelmes és független polgárság, mint a józsefvárosi választók, sütötte rá az országrontás bélyegét.

Tallian miniszter képviselősege. A törökkanizsai kerület vasárnap egyhangulag képviselővé választotta Tallian Béla földmivélségi minisztert, ki a kerületet eddig is képviselte.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház november 23-án Perczel elnök vezetésével tárgyalta az ujonezjavaslatot. Naprend előtt azután még Kubik Béla egy községi jegyző által kibocsátott törvénytelen sorozási meghívót mutatott be a Haznak. Bedőhazy János pedig az ugrai választásokon eddig e fordult visszaélések orvoslását kérte a belügyminisztertől.

Előbb Tisza István nyilatkozta ki, hogy bár ő az egyik jelölt Ugrán, pártatlan lesz és minden visszaélést a legszigorúbban fog megtorolni.

Utána Nyíri Sándor honvédelmi miniszter kelt fel és a Kubik által bejelentett esetről kifolyólag újból hangsúlyozta, hogy a beköszöntője alkalmával elmondottak nem voltak pusztán frázisok és minden vonalon a feltétlen törvénytiszteletet követeli meg a közgektől. Büntetendő eselekményt a községi jegyző eljárásában nem lát, mert azt inkább tévedésnek, vagy tulbuzgóságnak, mint rosszakaratnak tartja.

Az ujonezjavaslatok tárgyalása következett azután és a napirendhez egyedül Pap Zoltán beszélt az egész ülés alatt, oly gyér hallgatóság előtt, hogy az elnök több ízben volt kénytelen erőlyes csöngéssel a tanácskozáshoz szükséges negyven embert betelerelni.

Három óra féle fejezte be az ellenzék szónoka obstrukciós beszédét a szokásos határozati javaslat beterjesztése kapcsán. A kereskedelemügyi miniszter nyújtotta be utána az Olaszországgal fennálló, de már felmondott „kereskedelmi szerződés ideiglenes fentartásáról” szóló törvényjavaslatot, amely a pénzügyi és közgazdasági bizottsághoz kerül előzetes tárgyalás végett.

Bejelentette az elnök, hogy a király a delegációkat december 15-re Bécsbe egybehívta. Az erre vonatkozó királyi kézirat felolvasása után az ellenzék nevében Kubik Béla a királyi kézirat napirendre tűzését kérte, Holló Lajos pedig azt indítványozta, hogy a képviselőház ezután 50 tagot, a főrendiház pedig csak tízet küldjön a delegációba.

Ugron Gábor, Rátkay László és Kaus Ivor báró az ellenzéki indítványok támogatása érdekében, Tisza István miniszterelnök pedig ellentük szólalt fel.

Már négy óra felé járt az idő, midőn az elnök bejelentette, hogy az ellenzék mindkét indítványára külön névszerinti szavazást és egyben ezen szavazások holnapra halasztását kérte s ezt az elnök el is rendelte.

Bánffy „Új pártja”-nak megalakulása.

Kolozsvárott Bánffy Dezső báró bontott zászlót. Vasárnap alakította meg a pártját hatvanhetes alapon, ellenzéki programmal. Bánffy nagy beszédben ismertette programját a kolozsváriakkal. Beszédében a következő kijelentések bírnak az új pártalakulás szempontjából alapvető jelentéssel:

Bánffy a nemzeti sovinségi politika egyedül idvezítő voltát hirdeti. Ennek megvalósítására gazda-

sági és pénzügyi önállóság a programja, melyben mint végső cél az önálló vámtérület szerepel. Őszintén bevallja Bánffy, hogy hűtlenné vált miniszterelnök korában vallott vámközösségi felfogásához, mert az azóta végbement események arra tanították, hogy az Ausztriával való gazdasági közösség fenntartása ma már valósággal bűn. Érdekes Bánffynak az a nyilatkozata is, melyben állást foglal ama felfogással szemben, hogy az 1867: XII. t.-cz.-ben említett magyar hadsereg vezényleti és szolgálati nyelvén k megállapítása fejedelmi jog. Ezt nem ismeri el, mert a honvédség és népfelkelés vezényleti és szolgálati nyelvén megállapítása a törvényhozás joga és így ez áll a magyar hadseregről is. A közeposztályt, a tisztviselői kart, erősíteni akarja. A megeszenő parlamenti reformnak a híve, de tekintettel a nemzeti állam érdekeire nem megy el az általános választójogig, hanem az osztrák minta szerinti ötödik kuria sorolná a cenzus határán alul maradtakat. Bánffy a nemzeti állam kiépítését az 1867: XII. törvényeziknek, a kiegyezésnek alapján hirdeti és a király alkotmányos érzésébe helyezett bizalmát hangsúlyozza.

Székelyek Amerikában.

Nem tudom: kellenek-e némi figyelmet azok az adatok, melyek alább közölni fogok? A nagy politika annyira rabul ejtette a lelkeket, hogy a közvetlen közelben támadt veszedelmeket nem vesszük észre, saját fajunk bajával alig merünk előhozakodni.

Ide s tova negyed százada hangoztatják egyesek, hogy a székely nép hanyatlik s vesztí életerejét. És e negyedszázad alatt alig birtunk annyit kivívni, hogy komolyan elhiggyék, hogy van székely kivándorlás.

Csak az elmúlt esztendőben is kemény harc folyt e kérdés fölött s megfeszített küzdelemmel lehetett legyőzni az ellenpártot, amely tagadott körömszakadtáig, tagadta a kivándorlást s a székely nép nyomorát.

Sok idő fecsérlődött erre a meddő küzdelemre, az alatt tétován állott a közvélemény és a kormányhatalom.

Ma tudjuk az igazságot és valljuk, hogy bajban van a székely, de vajjon lesz-e erőnk pótolni évtizedek mulasztásait?

Megdöbbenek annak hallatára, hogy a székelyek immár tengereken túlra, más világ részekbe is elmennek a kenyérért. Eddig az volt a nézet, hogy megszire nem megy, hogy még Magyarországra sem

csábítható, csupán a szomszéd Romániába szeret rándulni a székely, honnan könnyen visszatérhet ősi fészkebe.

Tavaly már meglepett mindenkit, hogy 337 székely vándorolt Amerikába. Szomorú sejtélem fogott el akkor, hogy ez a szám sokszorozodni fog, mert ha beleköszölnak a nagy fejlődésben levő és sűrű pénzt forgató amerikai életbe, többen és többen el kíváncskoznak oda.

A sejtélem valóra vált.

Ennek az esztendőnek 9 hónapja alatt 1015 székely hajózott Amerikába. 678-al több, mint tavaly egész esztendőben. Elől vezet Udvarhelymegye 370 kivándorlóval, mindjárt utána Csikmegye következik 351-el, — harmadik helyen áll Háromszék megye 216-al. A legutóbb székely megyék szolgáltatják a kivándorlók zömét. Maros-Torda megye 76 és Maros-Vásárhely város 2 kivándorlóval szerepel január—szeptember hónapokban.

A nagyobb mozgás azonban csak most indul meg, a gazdasági munkák elvégzése után, miután könnyebben kiteremthetik az ultra való pénzt. Mozdul a Nyárad-mente székelysége és innen kezdve be a csikgyimesi határig városok és falvak lakói, szép számmal legények, erőteljes munkabíró férfiak szívszorongva készülnek a földteke másik felére, a hová oly nehéz eljutni s a honnan oly nehéz a visszatérés. Itt-ott már leányok és asszonyok is próbálkoznak a nagy utra.

Mi lesz ebből az esztendő végéig, mi lesz kettő—öt—tíz esztendő múlva, ha kedvez a szerencse s a székely az idegenben jobb otthonra talál?

Mi lesz ezzel a szegény országrészszel, ha az erős karú férfiak, a keleti bástyáknak védelmére termelt honpolgárok ezrenként kivonulnak innen és csak az aggok és a gyermekek maradnak itthon?

Leselkedik reánk az idegen, nyílt szándékkal, hogy birtokába vegye ezer éven át fentartott hazarészünket. És mi e törekvéssel szemben nem erősödünk, hanem gyöngölünk.

Elmondtam ezeket, hátha még most is meghallják azok, a kiket illet?

És most szölok hozzátok székely-társaságok itt-ott munkás tagjai! A kik dolgoztok és szerettétek a népet. Követeljétek a telekkönyv- és birtok rendezést, a hitelviszonyok radikális javítását. Sürgessétek a székely vasutak kiépítését, bányák és gyárak nyitását, székely munkaközvetítő intézet felállítását. Hogy vágyják itthon maradni a székely. Legyen végre itt is eleven, mozgó élet.

László Gyula.

Székely asztalosok kiképzése.

Közdivásárhely, nov. 24.

Városunk nagyszámu iparosai között kiváló helyet foglalnak el asztalos mestereink, nemcsak számuknál fogva, mely tekintetben a csizmadiák után első sorban állanak, hanem iparuk fejlettsége, készítményeik jelessége s keresettségénél fogva is. A néhai Czibalmos butorai Londonba is eljutottak s az idősebbek közül Rácz András, Bene Albert, az ifjabbak közül Vajda Albert, Orosz István, Turóczy Dénes, Mazingor József s a Marosvásárhelyről ide települt Tóthfalusi Károly sikerült készítményei nemcsak a székelyföldön, de szerte a hazában ismertek, keresettek és kedveltek.

Egészen természetesen találjuk tehát, hogy a haladó kor vívmányaitól nem akarván elmaradni, derék asztalosaink — régi jó hírnevöknek jövőre való fenntartása és biztosítása s versenyképesség fokozása céljából önmagukat tovább akarják képezni s ezért őket a legteljesebb elismerés illeti meg.

Ehhez a nemcseszéljához azonosan segítő kézzel, gyámoltóra volt szükség s ezt meg is felték a kereskedelmi miniszterben, kihez folyamodást intéztek, hogy a szomszéd Brassó városban levő magyar kir. állami faipari szakiskolában rendeztessen számukra egy tovább képző tanfolyamot, hol az ottani kitűnő szakőrök vezetése alatt elméleti és gyakorlati oktatásban részesülve, megismerkedhessenek a bútortipar legújabb vívmányaival s ezáltal iparuk üzésére a lehető legmodernebb képzettséget megszerezhessék.

A kereskedelmi miniszter idei 63.315 sz. rendeletével a kérést teljesítette. A tovább képző tanfolyamnak 1904. január 15-től febr. 15-ig leendő megtartását a brassói áll. faipari szakiskolában engedélyezte s arra a folyamodókat, névszerint: Bene Albert, Benke György, Biró Gyula, Földi Sándor, Molnár József, Mazingor József, Orosz István, Péter Mózes, Rácz András, Tóthfalusi Károly, Turóczy Dénes és Vajda Albertet s kívülök ifj. Bokor Gyulát, Szathmári Gézáit és Lanczkor Ferenczet külön kérvényeik alapján, összesen tehát 17 asztalos mestert s 1 segédet föl vette s részükre az egyházi tanfolyamra személyenként 60—60 korona államszolgálat is kilátásba helyezett. Ezenkívül a tanfolyamon készített tárgyak az anyag csekély árának megtérítése mellett a készítőik tulajdona marad s azokat ott Brassóban, esetleg az ottani hitelszövetkezet asztalos szakcsoportjánál értékesíthetnek s ezáltal is hozzájárulhatnak költségeik fedezéséhez. Végül engedélyezte a miniszter, hogy minden szombat és vasár-

T Á R C Z A.

János bácsi, meg a felesége.

Irta: Balázs Béla.

János bácsi molnár ember. Ezt tudja a faluban mindenki. De hogy János bácsi józan életű ember, azt nem tudja a világon senki.

Nem akarják megérteni, hogy ő bizony az itókát nem szereti, csak tudja az Isten, lépten-nyomon jöjjenek elő körülmények, a mik belesodorják az embert, hogy igyek.

És igazán némely embert ha kikezd a veszedelem, aztán folyton azt mazarangolja. Ellene esküszik minden. Így esküdött János bácsi ellen is az a gyilkos pálinka. Pedig akár soha látná — mondja a feleségének — úgy gyűlöli. És mint a rossz szellem, vagy, mint az árnyéka, folyton nyomába jár.

— Üldöz, fiam, üldöz; menekülni akarok tőle. És mikor azt hiszem, megmenekültem, ott találok magamat szemtől-szembe vele, az asztalon. Odateszi — ilyent hallani! — odateszi, érted-e no, érted-e édes feleségem? odateszi az az átkozott kocsmárosné. Hogy ez Isten tenné őt akár hová! Pedig nem szeretek átkozódni. Azt is tudod. Nagy dolog az, mikor én isten nevét a szájamba veszem. (Mellékesen mondva mindig ott van. János bácsi mindenre idézi tanúnak. Nem ritkán pedig szidogatja is, meg átkozódik vele.)

— Jaj, gazdum, jaj gazdum, kegyelmedet utóbb is elviszi az ördög. Maga örökké iszik. Szünetje annak nincsen.

— Én? Feleség! Én? kiáltotta János bácsi szikrázó szemmel. — No, ilyent nekem még ember nem vetett a szemem közé.

És leeresztette a karját, a mit különben sem emelt volt fel. De leeresztette a csüggedés jeleképpen, hogyhát neki ezt is megkellett érnie. —

Ugy látszott, hogy meg van törve.

Anikóném ezt a leujtottságot pedig arra használta fel, hogy teljesen megakartá semmisíteni.

Én nem élek magával. Én itt hagyom magát. (Husz éve, hogy mindennap mondja.) Kapok én józan életű embert. Ott van Márk Fekke. Az olyan józanéletű, zajtalan ember, az este hazamegyen, lefekszik és alszik. Nem vitézkedik az izsálábu asztal mellett, mint kigyelmed — egész éjjel.

— (Erről a Márk Ferkéről csak annyit sikerült meg tudnom, hogy fél lába van és kvalifikációzónális hivatása a koldulás) — Meglássa — gazdum, ha holnap is ittasan jó haza, tudja el és megnyomja ezt a szót és szünetet tart, hogy legyen ideje János bácsinak az alatt oda terelni figyelmét a most meghallgatandó lényeges dolgokra — tudja-e! abban a szentséges szent helyben itt hagyom. Holnap ilyenkor kigyelmed özvegy ember lesz, úgy tudja meg maga, édes gazdum! Ugy!

János bácsi pedig lekönnyűköl az asztalra és keservesen busul:

— Istenem, istenem, be nagy baj az, ha az ember nem tud valamit megérteni az emberekkel!

Ezen buslakodik lehorgasztott fejjel.

Akkor meg bejő a molnárlegény. Azt mondja, összehívta a fél falut gátjavítani.

— Ki is fáradtál, ugy-e, fiam? Meg is innál egy csepp pálinkát, ugy-e?

— Hát biza, nem mondom, mert jól esnék biz az, János bácsi, de azért el is maradhat. Nem olyan felette szükséges.

— Anyjukom, — kiáltja ki a külső „házbá”, szaladj el, hozz egy csepp pálinkát ennek a szegény Palinak. Kiszaladta a lelkét...

Aztán lassabban folytatja Palihoz:

— Szükség van rá. Pedig én nem bánám, ha elpusztítaná az Uristen. Ki nem alhatom. Borzadok a szagjától. És olyan szerencsétlen vagyuk, hogy folyton valami alkalmatosság miatt innom kell. Az embernek nincsen csak egy napja, hidd meg Pali, fiam, nincs az embernek egy napja, a mikor megszabadulhat tőle. Üssön bele a siető tűzes isten-nyila valahány kocsmába s minden rossz emberbe, aki oda csábítja a becsületes, jóra való embereket.

Az asszony nem hallotta a szót, mely őt pálinka-hozatalra szólította fel, mert a külső „házbá” sem vala. Mióta kiment azóta már hatalmas nagy tábla veteményt megtisztított a gyomtól a konyhakertben, odamondva minden szál gyom kitépéséhez:

— Oh ha az uram lelkét is így meggyomláhatnám! Istenem, mért nem adsz arra is valamiféle öst, hogy ilyen könnyen menjen a gyomlálás!

Pedig a föld kemény volt. Kutyakemény. Csak-hogy azt ő az ura megrögzött rossz szokásához képest, felette puhának képzelte.

— Pali fiam úgy látszik, nincs honn az asszony valami dologba jár. Hát én azt mondom, gyere el velem, megtisztellek egy deczivel.

— Hagyja el, gazdum, megkapom. Nem is szükséges.

— Pali! tudod, én nem szeretem a kérelést,

napra hazajöhetnek itteni üzleti dolgaik intézése végett.

A miniszter ezen jóindulati intézkedését Dózsa János brassói faipari szakiskolai igazgatóhoz intézett leiratával M. Székely János iparos tanoncziskolai igazgató útján közölte a folyamodókkal, s e célból Ellettő Béla brassói faipari szaktanár jelenlétében mult szombaton délután közös értekezletet is tartottak. Halásan fogadták a miniszteri rendeletben felsorolt s ismertetett segélyezéseket, de a személyenkénti pénz-segélyt 60—60 koronát igen esélynek tartják. Mert költségvetésük szerint: az egyhavi étkezés 50 koronára, lakás, fűtés, világítás, ágyhasználat 40 koronára s az ötszöri oda és visszautazás költsége 30 koronára főlegye s így épen 60 koronával kellene az államsegélyt megtoldaniok erre pedig — akárhányuknak nincs elég anyagi erejük. Ezért újabb folyamodást küldtek a kereskedelmi miniszter urhoz, kérve a segélynek személyenként 120—120 koronára való felemelését. Mi e kérést méltányosnak, teljesítését szükségesnek tartjuk s magunk részéről melegen óhajtjuk, hogy a nagyméltósága miniszter ur teljesítse azt; mert a tanfolyam létesülése a székelyföldi asztalosipar fellendülésére igen nagy befolyással lenne s különösen a kézdivásárhelyi faipar fejlesztését hatványozott mértékben segítene elő. Vajna ne lenne sikertelen az újabb felfolyamodás! Szép fejlődésnek indult butor-asztaloságunk jövője érdekében ezt melegen óhajtjuk.

NAPI HIREK.

— Kinevezés. A király — mint a hivatalos lap legközelebbi száma közlé, Pávai Vajna Albert tábornokot, a szegedi 45-ik honvéd gyalogdandár parancsnokát, a magyar királyi honvéd Ludovika-Akadémia parancsnakává nevezte ki.

— Tiszta miniszterelnökök az árva-házhoz. A háromszék vármegye „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet elnöksége Gróf Tisza István miniszterelnököt kormányra lépése alkalmából üdvözlővén, a kormányelnök a következő válaszban köszönte meg a szerencse kívánatokat: „Az „Erzsébet” árvaleánynevelő intézet tekintetes elnökségének Kézdivásárhelyen. Kormányralépésem alkalmából hozzám intézett meleghangú üdvözlőletért fogadják őszinte köszönetemet. Legyen meggyőződve a t. elnökség, hogy hazafiú és emberbaráti működését az intézet körül mindig éber figyelemmel fogom kísérni és azt hivatalos hatáskörömben szívesen fogom előmozdítani. Budapesten, 1903. november 18. Tisza s. k.”

En tudom, hogy most neked a nagy fáradságra jól esik, hát jere.

— Ha gazduram kívánja s megtisztel avval, hogy ketten egy pohárral...

— Isten ments, Pali, Még a hátamnak se kell. Elmennek.

Tólt Palinak.

Az meg kéri, hogy egyedül nem esvén jól hozatna poharat.

— Jól van no, a kedvedért, ha meghalok is tőle, mert szeretlek, jó eselédem vagy.

És iszik. Okkal-móddal már csak a többi is elcsuszlik egy után. Meg aztán nem akarja, hogy sokszor jöjjenek ide, a csizma szakad, kár érte, hát most még egy-néhány deczit megisznak.

Hajnal felé, daczára, hogy rózsás színben látják a világot, szorongó szívvel mennek haza.

János bácsi már siratja a gyászos özvegyességét.

És csakugyan az asszony nincs otthon.

Vége, vége mindennek — ordit sebzett medveként a molnár — és mást nem bír mondani, csak: vége! vége!

Pedig az asszonyt úgy hitták el beteg testvérehez, virrasztani, még az este, a kertből.

János bácsi, mint alvejáró, úgy szédeleg a gátra, hol már foly a munka. Megáll a magaslapon egy czövek mellett és üveges szemmel nézi a serény munkát. Ekkor egy hatalmas zuhanás és befordult a gát alá. Ájultam, összetörtten viszik baba. Az asszony szidni akarja, de látván, hogy alólt, ráhajlik a gazdája fölé és takaróját simogatja: — Édes rossz uram, édes rossz uram.

... (Hanem azért holnap úgy összeszidja, mint a bokrot. Így megy ez 20 év óta.)

— Fillérestély. A kézdivásárhelyi nőegyesület második fillérestélye mult szombaton fokozott érdeklődés mellett folyt le a tanáresházban. Szép közönség halgatja meg Szabó Jenő ötletekben, humorban gazdag költeményét a fillérestélyek viszontagságáról, Kupán Irén rendkívül ügyesen sikerült monologját, Janesó Irénke kedves népdalait, a ref. egyházi daloskör összhangzatos énekét s Turóczy Vilma pompás szavallatát. A kitűnő műsort kedélyes táncmulatság követte s ezzel röviden referáltunk a második fillérestélyről, melynek rendezéséért kiváló elismerés illeti a kedves káziasszonyokat: Szabó Jenőné, Nagy S. Pálné, Szabó Jánosné urhölgyeket s Fejér Károly kir. járásbíró és Szabó Jenő ref. lelkész. A következő fillérestély decz. 5-én lesz.

— A gazdasági egyesület gyűléséből. A „Kézdivásárhelyi vidéki gazdasági egyesület” választmánya nov. 23-án Kézdivásárhelyen az „Erzsébet” árvaleányházban népes választmányi ülést tartott Dr. Sinkovits Ottó elnöklésével. Darányi miniszter bucsulovele felolvasztván, a választmány őszinte halálját tolmácsolta a székelység s az egyesület ügyeinek támogatásáért. Tallán Béla új földmivelségi miniszterhez a választmány üdvözlőirat küldését határozta el s több fontos tárgy közül még felemlítjük, hogy a kiosztandó erdélyi fajtehenekre hirdetett felhívásra 107 üsző s tehenre történt jelentkezés. Jövő számunkban részletesen tudósítunk.

— Meghívás. Az „Iparos Ifjúsági Egyesület” 1903. évi november hó 29-én délután 2 órakor az áll. iskola tornatermében gyűlést tart. 1. Elnöki megnyitó. 2. Szavall. Jancsó István. 3. Felolvas: Vajna Károly. 4. Szavall. Kelemen Gábor. 5. Bezáras. A gyűlés nyilvános. Belépő díj nincs. Nőket, mint férfiakat szívesen lát az egyesület.

A Kézdivásárhelyi Székely-Társaságból. A kézdivásárhelyi „Székely Társaság”-nak 40-ik összejövetele 1903. November hó 28-án szombaton d. u. 5 órakor a Korona-Szálló emeletén lesz. Tárgysorozat: 1. Folyó ügyek elintézése. 2. Indítványok. Kézdivásárhely, 1903. November hó 23. Rákosi József gazda.

— Meghívó. A Székely Egyesület ez évi rendes közgyűlését az alábbi tárgysorozattal folyó évi december 19-én, d. u. 4 órakor tartja meg, Budapesten (IV., Ujvilág-utca 2. sz., II. em., 1. ajtó), mely gyűlésre az egyesület alapító és rendes tagjait tisztelettel meghívja. A gyűlés sorrendje: 1. Jelentés az egyesület ez évi működéséről. 2. Jelentés az 1902. évi pénztári számadásról; a pénztár jelenlegi állapota; az 1904. költségvetés megállapítása. 3. Nálani indítványok. A központi választmány határozatából: Budapest, 1903. november 14. Bedő Albert, elnök. Benedek Elek, titkár.

— A szerkesztő postája. „A pénzügyi adminisztráció egyszerűsítésének kérdéséhez” cz. cikket jövő számunkban közöljük. E számra már — sajnálatunkra — későn érkezett. Szíves üdvözlés és köszönet.

POSTA ÜGY.

A kolozsvári posta- és távirtdigazgatóságnak folyó évi november hó 20-án kelet 22822. számú rendelete folytán, az estéli 6 óra 48 perczkor a vegyes vonattal érkező hírlapok u. m.: „Magyarország, Hazánk, Magyar Nemzet, Magyar Állam, Magyarországi és a Kolozsváron megjelenő „Ujság” — ha egyez-cimzettek, hírlapárusítók, egyletek és kaszinók az itteni hivatalban estéli fél 8 órától 8 óráig elvívés céljából jelentkeznek, folyó hó 23-tól kezdve ki fognak adni.

M. kir. posta- és távirtdig. hivatal.

Kézdivásárhely, 1903. november hó 23-án.

Ifj. Kovácsy Bálint,

m. k. p. t. hivatalfőnök.

MULATSÁGOK.

— A Katalin-bál. —

Van szerencsénk tudomásul adni mindenkinek, kiket illet, hogy „Katalin” öngyásága ez alkalommal szokásától eltérve, nem fehér lovon tette meg bevonulását mind rendesen szokta. Hanem eltérve régi

hagyományától, szép enyhe idővel köszöntött be — vagyis a vónasszonyok nyarával. S tette pedig ezt csupa előzőkenységből, mert öngyásága is tudja, hogy a kereskedő-ifjúság most szombaton, e hó 28-án tartja meg az 6 róla elnevezett műsoros táncestélyét.

Az ifjúság sem akar háládatlan maradni „Katalin” öngyásága iránt, tehát elhatározta, hogy mindenkinek egy élvezetes estélyt nyújt, ki azon megjelent, s ezt azzal akarja még tetőzni, hogy tekintve mindazon családokra, kik gyászcsapot miatt az estélyen nem jelennek meg, tehát a műsor tartamára a páholyokat ily családoknak csekély 4 kor. lefizetése mellett átengedi, s ha esetleg a gyászolók között eladók leányok vagy fiatal özvegyek is találatának, azoknak meg lesz engedve kiválóan virradtig nézni a táncot.

A rendezőség.

KÖZGAZDASÁG.

Szeszfőzői tanfolyam

gazdatisztek és szeszgyár-tulajdonosok részére.

A kassai m. kir. gazdasági tanintézetben 1904. évi január hó 5—20 ig szeszfőzői tanfolyam tartatik gazdatisztek és szeszgyár-tulajdonosok részére. Ezen tanfolyam célja: megismertetni a résztvevőkkel a szeszgyártás terén felmerült újabb vívmányokat, az ellenőrző vizsgálatok végrehajtását és a moslék értékesítését. A tanfolyamon részt vehet minden gazdatiszt és szeszgyár-tulajdonos, a ki legkésőbb folyó évi december hó 25-ig a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatóságánál ebbeli szándékát levélben bejelenti. A tanfolyam csakis az esetben fog megtartatni, ha legalább is tíz résztvevő jelentkezik. A jelentkezők a tanfolyam megtartása, vagy meg nem tartásáról a jelentkezési határidő leteltével azonnal értesíttetnek.

Tandij 40 (negyven) korona, laboratoriumi díj 10 (tíz) korona. Bővebb felvilágosítással szolgál a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága.

Kelt Budapesten, 1903. évi november hó.

M. kir. földmivelségi miniszter.

93409 szám.

IV—1.

Szeszfőzői tanfolyam szeszgyár vezetőik részére.

A kassai m. kir. gazdasági tanintézetben tíz hétre terjedő szeszfőzői tanfolyam rendeztetik. A tanfolyam 1904. évi február hó 1-én veszi kezdetét és április hó 15-ig tart. A tanfolyam célja mezőgazdasági szeszgyárak részére szeszfőzőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni. E tanfolyamra felvételnek azok, a kik a magyar nyelvben jártasok. Irni, olvasni és számolni tudnak és felvételi vizsgával igazolják, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellő jártassággal bírnak.

Részt vehetnek továbbá a tanfolyamon a m. kir. gazdasági tanintézetek végzett hallgatói és a m. kir. földmives iskolák végzett tanulói. A tanfolyamra legfeljebb 15 (tizenöt) jelentkező vehető fel. előnyben részesülnek azok, a kik gépkezelői szakszolgát is tettek.

A tanfolyam hallgatói a szeszgyárban előforduló összes munkákat végezni kötelesek; kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéből és a szeszadótörvényről tartott előadásokat szorgalmasan látogatni, a szeszgyártás elleőrzéséhez szükséges vizsgálati módszerek elsajátítása végett a laboratoriumi munkálatokban részt venni. A tanfolyam befejezésével a részt vevők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, a melynek eredményéről bizonyítványt nyerne.

Tandij 44 (negyvennégy) korona, laboratoriumi díj 10 (tíz) korona. A jelentkezők élelmezéséről és lakásukról maguk tartoznak gondoskodni. Szóbeli, vagy írásbeli jelentkezéseket 1904. évi január hó 20-ig elfogad a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága, a hol egyuttal bővebb felvilágosítást is lehet nyerni.

Kelt Budapesten, 1903. november hó.

M. kir. földmivelségi miniszter.

Hirdetések.

Sz. 724—903. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a kovásznai királyi járásbíróság 1903. évi V. 368/2. sz. végzése következtében Dr. Bartha Imre ügyvéd által képviselt Lőcsei Teréz s társai javára, Lőcsei Zsigmond ellen 1000 K. s járulékaik erejéig 1903. évi szept. hó 19-én foganatossított kielégítési végrehajtás útján már lefoglalt és 685 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szekerek, széna, ló, borjúk, fejős tehén és tűzifa, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a kovásznai királyi járásbíróság 1903. évi V. 368/2. számú végzése folytán 1000 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1903. évi május hó 9-ik napjától járó 5 százalékos kamatai, $\frac{1}{3}$ százalékos váltó díj és eddig összesen 233 kor. 30 fillérben bíróság már megállapított, költségek erejéig Popolez községében a Lőcsei Zsigmond házában leendő eszközölésére 1903. évi decz. hó 7-ik n. d. u. 1 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingo-

ságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kovásznán, 1903. évi november hó 15. napján.

(234. 1—1) **Sylvester Károly,**
kir. bírósági végrehajtó

Sz. 842—903. végreh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a k.-vásárhelyi kir. j. bíróság 1903. évi V. 79/2. számú végzése következtében Puscsáru József brassói ügyvéd által képviselt „Albina” tak. brassói főktelepe javára Sáska Antalné Csizser Anna kézdivásárhelyi lakosok ellen 900 korona — fillér s járulékaik erejéig 1903. évi október hó 29-én foganatossított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2185 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: összes házi butorok, lovak, koesi, szekerek, vasek, taliga, vasboronák, tűzifa, krumpli, árpa, cserefa hordók és ágyi neműek nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. járásbíróság 1903. évi V. 79/2. sz.

végzése folytán 900 korona — fillér tőkekövetelés, ennek 1903. évi június hó 14. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalékos váltó díj és eddig összesen 83 korona — fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig a kézdivásárhelyi városi tanács előtt, esetleg a helyszínen leendő eszközölésre 1903. évi december hó 1-ső napjának d. e. 8 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kézdivásárhely, 1903. nov. 20.

(235. 1—1) **Mánya Ágoston,**
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 3653—903. tlkvi

Árverési hird. kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság, mint telokkvi hatóság közhirrre teszi, hogy Tóth G. István végrehajtónak Vajda Ágoston végrehajtást szenvedő elleni 320 korona tőkekövetelés

és jár. iránti végrehajtási ügyében a k.-vásárhelyi királyi törvényszék, a (kovásznai kir. járásbíróság) területén levő, Haraly község határára fekvő, a haralyi 71. sz. tjkvben 330. 368., 379., 512., 548., 619., 651., 769., 1065., 1303., 1305., 1335., 264. hrsz. ingatl. 2102 kor., az 1194/2. hrsz. ingatlanra 24 kor., a haralyi 248. sz. tjkvben 1434/3., 1435/a. hrsz. ingatlanra 125. kor., a haralyi 271. sz. tjkvben 650. hrsz. ingatlanra 286 kor., 1 fill. a haralyi 165. sz. tjkvben 830., 904., 1195/a. hrsz. ingatlanra 225 kor. összesen 2762 K. 1 f.-ben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi december hó 2. napján délelőtt 9 órakor Haraly község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladtnak nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában felzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. A kir. j. bíróság, mint tlkvi hatóság.

Kelt Kovásznán, 1903. évi szeptember hó 14-én

(236. 1—1.)

Száva Jakab,
kir. aljbíró.

IFJ. JANCsó MÓZES

a Székelyföld első gőzerőre berendezett
új könyvnyomdája Kézdivásárhelyen.

Rendkívüli olcsó árak.

ÚJKÖNYVNYOMDÁT

Néhány évvel ezelőtt városunkban, Kézdivásárhelyen, a mai kornak megfelelő, teljesen

a legújabb és legmodernebb fajta betűfajokkal, diszítésekkel. Ez időtől fogva sem lépést tartva, **könyvnyomdám gőzerőre is berendeztem,** azután is több rendben láttam el **újabb és újabb fajta felszerelésekkel.** Időközben kíváncsúnak láttam, hogy **könyvnyomdám**

KÖNYVKÖTÉSZETTEL

is kibővítem a m. t. közönség kényelmére, mi által megkíméltem sok kellemetlenségtől és a tulságos magas árak fizetésétől, — melyek az előtt szokásban voltak, — tehát ezzel is egy újabb szolgálatot kívántam tenni.

Pontos kiszolgálás. Versenyen kívüli árak.

Könyvnyomdamban készült mindennemű nyomtatványokért, úgy annak esinos kiviteléért teljes felelősséget vállalok.

Midőn irányomban eddig tanusított b. pártfogásukért e helyen is köszönetemet fejezem ki, kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Kézdivásárhelyen, 1903. október hó.

Háromszékvármegye nyomtatvány szállítója.

Mély tisztelettel:

IFJ. JANCsó MÓZES,
nyomdatulajdonos.

IZLÉSES MUNKA.

Nyomatott Ifj. Jancsó Mózesnél Kézdivásárhelyt.